

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

27.02.2025 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Novinite.bg

✓ Васил Велев: Този бюджет няма да се реализира

Според **Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал в България** се взимат все повече от работещите хора. "Ние и досега плащаме най-много от целият ЕС за обществен ред и сигурност. Превръщаме се в една полицейска държава, в която се иззема от работещите хора и се дава за опазване на диктатурата от пролетариата", каза той.

"Изливат се едни пари в нереструктурирани системи от които всички сме недоволни", категоричен е Велев.

По думите му имаме постоянно увеличение на администрацията, и според него тези хора получават с 26% по-високи доходи и сега ще им се увеличат още. "Най-големият проблем на бюджета е, че той няма да се реализира. Това е абсурдно!", каза той и допълни, че вече не 0% дефицит е нормално, а 3%.

22% е сивата икономика в България, категоричен е Васил Велев. "Трябва да се замразят заплатите в бюджетната сфера, трябва да се извади добавката за ковид от пенсиите, трябва да се спре обвързването със средната заплата.", обясни той.

Spravedliva.news

✓ АИКБ: Бизнесът не трябва да покрива държавната помощ за ток на битовите клиенти

Приетият от НС закон за предоставяне на финансова подкрепа на крайни клиенти е притеснителен и е опасен прецедент за бизнес средата в страната. Това заявиха от **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**.

Ето цялото становище на работодателската организация:

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) изразява категоричното си несъгласие с приетия от Народното събрание Закон за предоставяне на финансова подкрепа на битови крайни клиенти на електрическа енергия и по-специално с разпоредбите на чл. 4, които задължават операторите на електроразпределителни мрежи да възстановят на държавата изплатената държавна помощ.

Тази законова мярка е изключително притеснителна и създава опасен прецедент за бизнес средата в България. Тя представлява опит за прехвърляне на държавни задължения към частния сектор без икономическа и правна обосновка, което нарушава принципите на правовата държава и предвидимостта на регулаторната среда.

АИКБ предупреждава, че подобно законодателство изпраща тревожен сигнал към инвеститорите – както местни, така и чуждестранни. Принудителното възлагане на разходи върху частни компании без предвидени компенсаторни механизми нарушава основни пазарни принципи и създава несигурност за всички икономически субекти. Това неминуемо ще доведе до отлив на инвестиции и ще навреди на дългосрочната стабилност на българската икономика.

Въпросът, който възниква, е следният: ако днес държавата прехвърля своята социална политика върху операторите на електроразпределителни мрежи, кои ще бъдат следващите засегнати индустрии? Подобен подход поставя всички работодатели в ситуация на несигурност, тъй като създава възможност за произволни финансови тежести, които могат да бъдат наложени на всеки бизнес сектор.

АИКБ настоява за:

Незабавна отмяна на разпоредбите на чл. 4, които засягат операторите на електроразпределителните мрежи. Ясен ангажимент от страна на законодателната и изпълнителната власт за предвидима и справедлива регулаторна среда, която гарантира защита на инвестициите и правата на бизнеса.

АИКБ ще продължи да защитава интересите на работодателите и индустриалния сектор в България и няма да толерира закони, които създават правна несигурност и налагат несправедливи тежести върху частния сектор. Настояваме за прозрачност, диалог и икономически разум при формирането на законодателството, което има пряко отражение върху бизнеса и икономиката на страната.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ КЕВР задължи ЕРП-тата да определят неустойките за прекъсванията на тока в края на 2024 г.

В седемдневен срок трите електроразпределителни дружества - "Електроразпределителни мрежи Запад" ЕАД, "Електроразпределение Юг" ЕАД и „Електроразпределение Север“ АД, трябва да определят размера на дължимата неустойка на всеки свой битов клиент, останал без електрозахранване повече от 24 часа в периода от 21 до 31 декември 2024 г. Това съобщиха от Комисията за енергийно и водно регулиране.

Неустойка ще получат всички засегнати потребители, с изключение на тези с нулева консумация за последните 13 месеца и клиенти с прекъснато електрозахранване поради неплатени задължения или неправомерно присвояване на електрическа енергия.

В рамките на още една седмица разпределителните дружества трябва да извършат плащания към снабдителните дружества (търговските дружества, които фактурират консумираната енергия - бел. ред), които да приспадат размера на неустойката от общата стойност на фактурите на изрядните си клиенти. Това не отменя правото на клиентите да поискат изплащане на неустойката по банкова сметка.

Тези задължителни писмени предписания КЕВР прие на днешното си заседание въз основа на изводите от извършените извънредни проверки на трите дружества за изпълнение на условията на издадените им лицензии за дейността "разпределение на електрическа енергия". Проверките бяха разпоредени от председателя на Комисията, във връзка с многобройни сигнали в медии за продължително прекъсване на електрозахранването в редица населени места в цялата страна, което засегна хиляди домакинства.

Изпълнението на дадените задължителни предписания ще бъде контролирано от енергийния регулатор с цел гарантиране на тяхното ефективно и своевременно прилагане. В седемдневен срок след цялостното изпълнение на всички разпоредения дружествата ще представят в КЕВР доказателства за това.

✓ Криптопазарът под натиск: Спадове, хакерски атаки и несигурност

Последните дни донесоха сериозни сътресения на криптовалутния пазар, като значителни спадове в цените и мащабна хакерска атака предизвикаха тревога сред инвеститорите.

Значителни загуби за водещите криптовалути

На 25 февруари 2025 г. цените на основните криптовалути се сринаха. Bitcoin загуби 6% от стойността си, падайки до 88 245 долара – най-ниското ниво от ноември. Ethereum спадна с 11% до 2333 долара, а Solana отчете дори по-дълбок спад от 14%. XRP, Dogecoin и други значими криптоактиви също отбелязаха загуби от над 8%.

Тези резки понижения доведоха до свиване на общата пазарна капитализация с 6,6%. Широкият индекс CoinDesk 20 (CD20), който следи представянето на най-големите токени, също отчете загуба с над 7%.

Най-големият криптообир в историята

Освен пазарната нестабилност, допълнителен удар върху сектора нанесе мащабната хакерска атака срещу криптоборсата Bvbit. На 21 февруари 2025 г. платформата стана жертва на хакерска атака, при която хакери откраднаха 401 000 етериума на стойност над 1,4 милиарда долара.

Част от средствата вече са блокирани, но над 160 милиона долара продължават да се трансферират към различни портфейли. Въпреки атаката Bvbit увери потребителите си, че разполага с достатъчно резерви, за да покрие загубите.

Какво следва за криптопазара?

При текущото състояние и силен натиск Bitcoin може да падне до нива от 70 000 - 80 000 долара, ако негативните настроения продължат. Засега дългосрочните настроения остават положителни, но е важно да се види ще издържат ли нивата около 70 000 долара.

Настоящата ситуация подчертава важноста на строгите мерки за сигурност и внимателното наблюдение на макроикономическите фактори, които влияят върху криптоиндустрията. Инвеститорите ще следят отблизо предстоящите регулаторни решения и пазарната динамика през следващите седмици.

Тази статия има единствено информационен характер и не представлява финансов съвет, нито препоръка за покупка или продажба на активи. Инвестирането в криптовалута носи рискове и преди да предприемете каквито и да е действия, се препоръчва да се консултирате с лицензиран финансов консултант.

БНР

✓ ЕК прие правила за намаляване на административната тежест и на разходи за 6,3 млрд. евро

Европейската комисия прие в сряда набор от предложения, насочени към намаляване на административната тежест и повишаване на конкурентоспособността, твърдейки, че това ще осигури 6,3 милиарда евро годишно спестявания от административни разходи, съобщава Ройтерс. Посредством новите предложения Комисията се надява, че ще бъде мобилизиран публичен и частен инвестиционен капацитет от 50 милиарда евро чрез опростяване и оптимизиране на няколко инвестиционни програми.

Комисията също така посочи, че освобождава 182 хиляди компании-вносителки, представляващи около 90% от всички, от Механизмът за въглеродна корекция по границите (CBAM) - данък, насочен към производствените емисии. ЕК каза, че това са предимно малки и средни предприятия и въпреки че те ще бъдат освободени, въглеродният граничен данък все още ще покрива над 99% от емисиите.

В допълнение, 80% от компаниите ще бъдат освободени от обхвата на отчетите за корпоративна устойчивост, което ще позволи на Европейският съюз да се съсредоточи върху фирмите, които вероятно имат най-голямо въздействие върху околната среда.

На най-големите компании също ще бъде дадено повече време да се подготвят за спазване на новите изисквания за надлежна проверка на устойчивостта, добави Комисията.

Европейската комисия представи и "Пакта за чиста индустрия", целящ да повиши индустриалната конкурентоспособност на Европа, като същевременно ускори декарбонизацията. Той има за цел да мобилизира в краткосрочен план над 100 милиарда евро за чисто производство, с акцент върху възобновяемата енергия, индустриалната декарбонизация и капацитета за производство на чисти технологии.

ЕК каза, че основните мерки включват опростяване на одобрението на държавна помощ за проекти за зелена енергия и създаване на Банка за индустриална декарбонизация, която ще използва допълнителни средства за подкрепа на иновациите в устойчиви индустрии.

Очаква се корекцията на Регламента на програмата InvestEU да отключи до 50 милиарда евро инвестиции.

✓ ЕС може да спести от сметки на ток 2,5 трилиона евро до 2040 г.

ЕС може да спести от сметки на ток 2,5 трилиона евро от днес до 2040 г., което прави 1,2 на сто от БВП на Общността. Това съобщи еврокомисарят по енергетиката Дан Йоргенсен, който представи плана за действие за достъпна енергия. Той пък е част от Пакта за чиста промишленост, за конкурентоспособността и декарбонизацията на ЕС, която Европейската комисия също представи днес.

В ЕС плащаме за енергия между 2 и 3 пъти повече, отколкото в Китай и Съединените щати, каза още еврокомисар Йоргенсен. Той допълни, че 47 млн. души не са могли да отопляват както трябва домовете си през миналата година. Също

така още купуваме руски газ и така косвено помагаме на Русия във войната ѝ срещу Украйна, подчерта той и уточни, че от началото на войната сме внесли оттам горива на цена за 2400 изтребители Ф-35. При бързо прилагане на вече приети и нови мерки в плана за действие можем да спестим значителни суми, посочи еврокомисар Йоргенсен:

"През тази година можем да спестим 45 млрд. евро. Тази сума ще нарасне постепенно до 2030-та, когато ще сме спестили поне по 130 млрд. евро всяка година. През 2040-та година те ще са удвоени на 260 млрд. евро годишно. Общо между сега и 2040-та г. имаме потенциал да спестим 2,5 трилиона евро".

За всичко това ще помогне ускоряването на инвестициите в чиста енергия и инфраструктура. Според приетия от Европейската комисия пакет от предложения за опростяване на европейските регламенти сроковете ще бъдат съкратени значително - до 6 месеца, като за най-сложните те ще бъдат не повече от 2 години. 80 на сто от предприятията в ЕС вече няма да бъдат задължени да разкриват дали нанасят щети на околната среда. Наблюдатели обаче изтъкват, че това представлява свиване на обхвата на главните европейски регламенти, свързани със Зеления пакт.

Мениджър

✓ 41% от работодателите планират да заместят служители с ИИ, но това не е „апокалипсис“

Докладът на Световния икономически форум „Бъдещето на работните места през 2025 г.“ установи, че цели 41% от работодателите планират да съкратят работната си сила заради изкуствения интелект(ИИ). Този брой е още по-висок в Съединените щати, където 48% от анкетираните са заявили, че планират да приемат тази стратегия, съобщава [CNBC](#).

Но въпреки че тази статистика може да е обезпокоителна, тя не означава непременно, че е налице предстояща криза в заетостта, според Тил Леополд, водещ автор на проучването и ръководител на отдел „Работа, заплати и създаване на работни места“ в Световния икономически форум.

„Не сме свидетели на известния сценарий за „апокалипсис на работните места“, казва Леополд пред CNBC.

По-скоро Леополд смята, че става въпрос за повишаване на квалификацията. Докладът „Бъдещето на работните места“ установи, че 77% от работодателите се стремят да повишат квалификацията на сегашните си служители, за да работят по-добре заедно с ИИ, а 47% се стремят да прехвърлят служители от намаляващи роли към други роли в организацията.

„Основният извод не е, че може да нямаме достатъчно работни места“, казва Леополд пред CNBC. „Въпросът е, че работните места може да изглеждат много по-различно.“

Леополд казва, че работните места, които най-вероятно ще бъдат засегнати, са предимно в сферата на "белите якички", които са силно фокусирани върху въвеждането на данни, като например канцеларска работа и работа на паралелка, което според него до голяма степен съответства на установеното в предишни издания на доклада. По-новите допълнения включват работни места в сферата на счетоводството и графичния дизайн, тъй като по-новите генеративни модели на изкуствения интелект са подобрили възможностите и за двете.

„Дали след пет години ще има счетоводители и графични дизайнери в днешния им вид? Мисля, че това, което ни се казва, е много ясно: „Не“, каза Леополд. „Ще се появи нов вид работа, която по същество е еволюирала версия.“

Други скорешни доклади потвърждават заключенията на Световния икономически форум.

Проучване на главните финансови директори от юни 2024 г., проведено от университета Дюк и Федералните резерви на Атланта и Ричмънд, установи, че 37% от анкетираните са използвали изкуствен интелект за изпълнение на задачи, които преди това са били вършени от служители. 54% са планирали да направят това през следващата година, включително 76% от големите фирми.

И все пак, подобно на Леополд, Джон Грѐм, професор по финанси в университета Дюк и академичен директор на проучването, остава уверен, че няма да има голяма загуба на работни места.

„В краткосрочен план това ще се изразява по-скоро в запълване на някои дупки и евентуално ненаемане на някой, когото иначе биха наели, но не и уволнение“, каза той тогава пред CNN.

Друго проучване на Bloomberg Intelligence представя не толкова розова картина, особено за Уолстрийт. В него се казва, че банките могат да съкратят до 200 000 работни места през следващите пет години заради изкуствения интелект. Близко една четвърт от анкетираните посочват рязко намаляване - между 5 и 10 % от работната им сила.

Въпреки резултатите от проучването авторът Томаш Нойцел се съгласява с Леополд и Грѐм. „Всяка работа, свързана с рутинни, повтарящи се задачи, е изложена на риск. Но изкуственият интелект няма да ги елиминира напълно, а по-скоро ще доведе до трансформация на работните места“, каза той.

Що се отнася до бъдещето, Леополд предполага, че меките умения ще играят важна роля.

„Нуждаем се от тези, които наричаме „човешки умения“ [като] креативност, сътрудничество, устойчивост, гъвкавост“, казва Леополд пред CNBC. „Те ... стават все по-важни.“

✓ Цените на петрола се повишават за първи път от началото на седмицата

Цените на петрола се повишиха за първи път от три дни в четвъртък на фона на подновените притеснения за доставките, след като президентът на САЩ Доналд Тръмп обяви отмяна на лиценза, даден на Chevron за работа във Венецуела, предаде Ройтерс

Към 09:00 часа българско време сортът Брент поскъпна с 0,17 долара, или 0,23%, до 72,70 долара за барел. Цената на американския лек суров петрол WTI се повиши с 0,13 долара, или 0,19%, до 68,75 долара за барел.

Ден по-рано цените се установиха на най-ниското си ниво от 10 декември поради изненадващо нарастване на запасите от гориво в САЩ, което намекна за отслабване на търсенето и нарастващи надежди за мирно споразумение между Русия и Украйна. И сорта показателя са поевтинели с около 5% този месец.

В сряда Тръмп каза, че отменя лиценз, даден на Chevron да работи във Венецуела от неговия предшественик Джо Байдън преди повече от две години.

Chevron изнася около 240 000 барела на ден суров петрол от операциите си във Венецуела – над една четвърт от целия добив на петрол в страната. Прекратяването на лиценз означава, че Chevron вече няма да може да изнася венецуелски суров петрол.

„Новините за Венецуела предизвикаха отслабване след неотдавнашните разпродажби на фона на руско-украинските преговори за прекратяване на огъня“, каза Хироюки Кикикава, президент на NS Trading, подразделение на Nissan Securities. Пазарните участници остават фокусирани върху руско-украинските мирни преговори, водени от Тръмп. Американският президент заяви, че Володимир Зеленски ще посети Вашингтон в петък, за да подпише споразумение за редкоземните минерали, докато украинският лидер каза, че успехът на сделката ще зависи от тези преговори и продължаващата помощ от САЩ.

Запасите от суров петрол в САЩ намаляха неочаквано миналата седмица, тъй като дейността по рафиниране се повиши, докато запасите от бензин и дестилат отбелязаха изненадващи увеличения, съобщи Администрацията за енергийна информация в сряда.

„Тъй като това е сезонен непииков период, с пренасочване на търсенето от керосин към бензин, разпродажбите, предизвикани от нарастващите запаси от продукти, вероятно са прилучили“, каза Кикикава от NS Trading.

Междувременно Goldman Sachs посочи в бележка до клиенти в сряда, че двойните цели на администрацията на САЩ за доминация при суровините и повишена достъпност засилват базовия сценарий на банката за цената на Брента от 70 до 85 долара – диапазон, който е благоприятен за стабилен растеж на предлагането в САЩ.

[Business.dir.bg](https://business.dir.bg)

✓ 27 881 лева е средната брутна заплата през 2024 г.: В два отрасъла плащат най-добре

Средната брутна годишна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение през 2024 г. е 27 881 лева по предварителни данни на Националния статистически институт (НСИ). 28 805 лева е средната заплата в обществения сектор, 27 569 - в частния, според данните на НСИ.

През 2023 г. средната брутна заплата е била 24 485 лева, като в обществения сектор е била 25 083 лева, а в частния - 24 295 лева.

НСИ отбелязва, че в сравнение с 2023 г. увеличението на средната брутна заплата през 2024 г. е с 13.9%, като в обществения сектор нараства с 14.8%, а в частния сектор - с 13.5%.

Най-висока средна брутна заплата през отчетната 2024 г. (по предварителни данни) НСИ регистрира в дейностите по "създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения" - 63 360 лева, като цяло и 35 108 лева в обществения сектор и 64 257 в частния.

"Създаване и разпространение на информация и творчески продукти и далекосъобщения" е един от 20-те основни отрасли на икономиката в Статистическата класификация на икономическите дейности за Европейската общност. Секторът

обхваща издаването на книги, периодични издания и музика, производството на филми и програми за радиото и телевизията, далекосъобщенията, информационните технологии и други информационни услуги.

Най-висока средна брутна заплата за общественения сектор НСИ отчита в групата "Финансови и застрахователни дейности" - 65 191 лева (при 56 535 лева през 2023 г.). В частния бизнес там средната брутна заплата е 40 383 лева.

Този сектор включва предоставяне на финансови услуги, включително застраховане, презастраховане, допълнително пенсионно осигуряване и спомагателни дейности във финансовите услуги.

✓ От валутен борд към евро: За какво ще се използват депозитът на правителството и валутните резерви

Не се очаква присъединяването на България към еврозоната да доведе до промяна във факторите, които определят размера на депозита на правителството в БНБ. Така започва отговорът на въпрос, често задаван - могат ли да се очакват промени по отношение на депозита на правителството в БНБ.

Българската народна банка (БНБ) представи на страницата си обширна информация по най-важните аспекти на присъединяването към еврозоната под формата на въпроси и отговори.

Тези фактори ще останат основно свързани с провежданата от правителството фискална политика, която определя целите за бюджетно салдо и неговото финансиране, политиката по управление на държавния дълг (свързана с емисията на ДЦК на международния и вътрешния пазар и погасителния профил на дълга в обращение), като допълнително влияние върху размера на депозита на правителството оказва и нетният размер на средствата, получавани по линия на финансиране на европейски програми. При равни други условия реализирането на бюджетен дефицит представлява фактор за изтеглянето на ликвидни средства от депозита на правителството в БНБ, докато при реализирането на положително бюджетно салдо се акумулират средства в депозита на правителството в БНБ.

Поглед в раздела за балансите на БНБ и по конкретно в месечния баланс на управление "Емисионно" (валутния борд) към 31 януари 2025 г. показва, че в рамките на пасива задълженията към правителството и бюджетни организации са в размер на почти 10 млрд. лева (9 996 723 хил. лева). Салдото на месечния баланс към посочената дата е в размер на 78 173 173 хил. лева.

Ще могат ли да се използват *резервите на БНБ за финансиране на правителството* след присъединяването на България към еврозоната?

- Не. Забраната за парично финансиране на правителствата от централните банки е основен принцип на функционирането на Европейската система на централните банки, заедно с принципа за независимост на централните банки на държавите-членки на Европейския съюз. Договорът за функциониране на ЕС (ДФЕС) забранява на всички централни банки да предоставят кредити под каквато и да е форма, включително чрез пряко закупуване на дългови инструменти, на публични органи и други регулирани от публичното право субекти на Съюза и на държавите членки и тази забрана не е свързана с участието в единната валута на съюза. В допълнение на ДФЕС, законът за БНБ също забранява финансиране на правителството в различните му форми. По силата на ДФЕС и Устава си ЕЦБ е задължена да следи (осъществява контрол) за спазването от централните банки на забраната за парично финансиране.

Всички финансови и други активи в баланса на БНБ, извън общите за Евросистемата монетарни активи, са нейни собствени, а правителството не може да се разпорежда с тях. Правителството може неограничено да се разпорежда само до размера на своите вземания от БНБ (размера на салдата по сметките на правителството при БНБ). Както и до момента, БНБ ще изпълнява всяко нареждане от правителството за плащане до размера на тези наличности, но не съществува правна възможност БНБ да увеличава средствата по сметките на правителството чрез финансиране или безвъзмездна помощ. Също така БНБ не може да поема задължения, по които длъжник е правителството или други публични органи.

Обхватът на забраната по ДФЕС следва да се разглежда в контекста на целта на уредбата, а именно да бъдат насърчени държавите членки да провеждат разумна бюджетна политика. Това означава, че държавите членки не може да използват средства от капитала на националните централни банки с оглед паричното финансиране на публичните дефицити, или за осъществяване на привилегирован достъп на публичните органи до финансовите пазари.

БНБ засяга и въпроса за промените, които ще настъпят по отношение на нейните международни валутни резерви.

Централните банки използват баланса си за да постигат своите първостепенни цели за макроикономическа и финансова стабилност. Провеждането на парична политика водеща до постигане на основната цел - ценова стабилност - има първостепенно значение за централните банки от евросистемата. Всички останали дейности, които не са свързани с паричната политика в еврозоната, но които може да имат влияние върху нейната

ефективност са ограничени значително чрез различни правни актове. Управлението на собствените резерви на националните централни банки е такава дейност, като ограниченията пред нея целят да не се засягат първостепенните цели на Евросистемата за ценова и финансова стабилност в еврозоната.

С присъединяването на България към еврозоната ще отпадне задължението на БНБ да поддържа стабилността на националната парична единица като продава и купува чуждестранна валута при поискване. Тази ключова промяна в паричния режим ще позволи на БНБ да преформулира инвестиционните цели по отношение управлението на собствените си резерви, в т.ч. деноминирани в чуждестранни валути. Новият закон за БНБ, влизащ в сила от датата на приемането на еврото в България, предоставя по-широки инвестиционни възможности на БНБ по отношение управлението на собствени резерви. Доходът от управлението на резервите служи на първо място за осигуряване на финансовата независимост на БНБ, което е необходимо условие за ефективното ѝ участие в процеса на постигане на основните цели на паричната политика на Евросистемата.

Малко отклонение: Какво представлява brutният международен валутен резерв на БНБ? Той е *равен на пазарната стойност на следните активи* на централната банка:

- притежаваните банкноти и монети в свободно конвертируема чуждестранна валута;
- средства в свободно конвертируема валута, притежавани от Българската народна банка по сметки в чуждестранни централни банки или в други чуждестранни финансови институции, чиито задължения са оценени с една от двете най-високи оценки на две международно признати агенции за кредитен рейтинг;
- притежаваните от Българската народна банка специални права на тираж на Международния валутен фонд;
- притежаваните от Българската народна банка дългови инструменти, емитирани от чужди държави, централни банки, други чуждестранни финансови институции или международни финансови организации, чиито задължения са оценени с една от двете най-високи оценки на две международно признати агенции за кредитен рейтинг и които са платими в свободно конвертируема валута, с изключение на дълговите инструменти, дадени или получени като обезпечение;
- салдото от вземанията и задълженията по форуърдни сделки или сделки с уговорка за обратно изкупуване на Българската народна банка, сключени със или гарантирани от чуждестранни централни банки, публични международни финансови организации или други чуждестранни финансови институции, чиито задължения са оценени с една от двете най-високи оценки на две международно признати агенции за кредитен рейтинг, както и фючърси и опции на Българската народна банка, задължени по които са чуждестранни лица и плащането е в свободно конвертируема чуждестранна валута;
- притежаваното монетарно злато.

Общата сума на паричните задължения (пасиви) на БНБ включва:

- всички банкноти и монети в обращение, емитирани от БНБ;
- салдата по сметки, притежавани от други лица в БНБ с изключение на сметките на Международния валутен фонд.

А какви промени могат да се очакват в динамиката на парите в обращение

За основния пасив в баланса на Управление "Емисионно" (към края на януари в размер на 30,5 млрд. лева) БНБ отбелязва, че половин до една година преди присъединяването на България към еврозоната може да се очаква значително намаление на левовите банкноти в обращение вследствие на трансформирането им в депозити в банковата система с цел по-лесно превалутиране в евро.

В Хърватия през шестте месеца преди присъединяването към еврозоната (след обявяването на решението на Съвета на Европейския съюз от 6 юли 2022 г. за приемането на еврото от Хърватия на 1 януари 2023 г.) се наблюдава намаление на банкнотите в обращение с 42.4%. Опитът на Естония, Латвия и Литва също показва, че половин до една година преди самото присъединяване към еврозоната банкнотите в местна валута, които са в обращение, са спаднали с 40% до 50%.

Динамиката на парите в обращение (евробанкноти и евромонети) след присъединяването на България към еврозоната ще зависи основно от търсенето им за транзакционни цели и от предпочитанията на икономическите агенти (домакинства, фирми) да държат пари в брой или да поддържат средства под формата на депозити в банковата система.

✓ Теменужка Петкова за проектобюджета за 2025 г.: Залагаме изключително много по отношение на приходите, на борбата със сивата икономика

Залагаме изключително много по отношение на приходите, на борбата със сивата икономика. България е на едно от челните места по дял на сивата икономика и това, което предлагаме в рамките на този проект на закон за държавния бюджет е да водим решителна битка в тази посока. Това заяви министърът на финансите Теменужка Петкова на заседанието на Комисията по бюджет и финанси, на което се разглеждат на първо четене проектобюджетите на държавата, на ДОО и НЗОК за 2025 г. Бюджетната комисия заседава съвместно със социалната и със здравната комисии. На заседанието министър Петкова представи параметрите на проектобюджета на страната за 2025 г., предаде БТА.

Смятаме, че там има сериозен резерв и ние сме длъжни да приложим всички способности на закона и всички възможности, които имат и двете приходни администрации- НАП и Агенция "Митници", за да можем наистина да постигнем добри резултати по отношение събираемостта на приходите от данъци, посочи Петкова.

Тя отбеляза, че процедурата, свързана с изготвянето на проектозакон за държавния бюджет е дълга и преминава през поредица от етапи. Нашето правителство пое управлението в период, в който имаше внесен проектозакон за държавния бюджет за 2025 г. от страна на служебното правителство, той не беше разгледан от парламента. Отделно е приет и е сила т.нар. удължителен закон за бюджет, който действа в настоящия момент, припомни Петкова.

Наложи ни се за един месец да направим анализ на ситуацията в областта на публичните финанси, да направим един бърз преглед и да предложим адекватни мерки и адекватен проект на закон за държавния бюджет, който да отговори на обществените очаквания и да даде визията на развитието по основни политики в нашата страна, заяви финансовият министър.

По думите на Петкова със сигурност има много бележки по проектобюджета, но тя отново каза, че това е "възможният" бюджет. Анализът, който направихме по отношение на състоянието на публичните финанси показва, че цялата тази несигурност, политическо безвремие, което беше настъпило в страната в последните четири години, липсата на поемането на ясна политическа отговорност при взимането на важни решения, свързани с публичните финанси и някои експерименти в областта на публичните финанси, са дали своето негативно отражение върху цялостното състояние на бюджета и на публичните финанси на страната, посочи Петкова.

Ще бъде необходимо време, за да върнем публичните финанси на България в устойчиво състояние, те да бъдат предвидими, бюджетното салдо да бъде балансирано, каза още Теменужка Петкова. Тя добави, че това може да се случи чрез воденето на консервативна фискална политика, но затова е необходимо време. Затова казвам, че този бюджет е "възможният" бюджет, той е съставен на база действащото законодателство. Няма промяна в данъчно-осигурителната система на страната, не са променени, не са повишени данъците, не са въведени нови такива, каза тя.

Позицията на Фискалния съвет

Любомир Дацов представи становището на Фискалния съвет относно проекта за бюджет за 2025 година. По думите му, рисковете пред икономиката през 2025 година не са еднозначни, тъй като монетарната политика в Европа се опитва да подпомогне икономическия растеж, но в същото време фискалната политика създава търсене на кредит.

Посоката на бюджета трябва да бъде сменена, като Фискалният съвет препоръчва връщането на публичните разходи на ниво под 40 процента от БВП.

"Бюджетът в добра година трябва да бъде 38 процента не повече, в момента отиваме към 40 процента, което означава че има значителен структурен проблем в него", каза още Дацов, добавяйки, че Фискалният съвет е наясно, че този проблем не може да бъде решен за една година.

Дацов допълни, че се препоръчва отмяна на т. нар. автоматични формули за определяне на размера на заплати и социални плащания, тъй като те са проциклични и създават натиск върху бюджета.

Фискалният съвет препоръчва и промяна на модела на бюджетиране като се смени структурата на дискусиата, като удачно би било да се помисли за програмен бюджет.

Позицията на БНБ

Подуправителят на Българската народна банка (БНБ) Петър Чобанов представи становище на институцията относно проекта за бюджет. По думите му, БНБ последователно през последните години изразява становище за необходимост от подобряване и запазване на фискалната дисциплина. "Смятаме, че 3 процента дефицит не е непременно фискална

дисциплина", каза Чобанов, добавяйки, че БНБ смята, че трябва да се върви към фискална консолидация. Трябва да има стремеж към по-голяма ефективност на публичните разходи и провеждане на структурни реформи, посочи Чобанов. Подуправителят на БНБ даде пример с наскоро публикувания от Европейската комисия "Компас на конкурентоспособността", който препоръчва опростяване на регулациите.

По думите на Чобанов, страната има значителна нужда от дълг, което означава, че тези средства трябва да бъдат изразходвани разумно и е необходимо прецизно планиране както на вътрешните, така и на външните емисии дълг.

Основни параметри на Бюджет 2025

Проектът за бюджет за 2025 г. година е с дефицит на касова основа от 6,4 млрд. лв. или 3 процента от БВП. Предвижда в следващите четири години той да бъде свит до 2,2 процента от БВП.

Размерът на новия дълг, който може да поеме държавата през 2025 година възлиза на 18,9 млрд. лева. Предвижда се държавният дълг да достигне 61,7 млрд. лева или 26,6 на сто от БВП през тази година.

Очакваният икономически растеж е 2,8 процента за 2025 г., като се предвижда БВП да достигне по текущи цени 215 млрд. лева.

Бюджетът предлага нов акцизен календар за тютюна и тютюневите изделия, като ставките ще нарастват по-бързо от първоначално предвиденото, както мерки за усъвършенстване на фискалния контрол чрез надграждане на информационната система и оптимизиране на анализа на риска.

Минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица и за земеделските стопани се увеличава от 1 април 2025 г. на 1 077 лв.

Максималният осигурителен доход за всички осигурени лица се увеличава за целия прогнозен период съответно от 1 април 2025 г. на 4 130 лв., за 2026 г. на 4 430 лв., за 2027 г. - 4 730 лв. и за 2028 г. – 5 030 лв.

В разчетите за периода 2025-2028 г. е взето предвид увеличението на размера на минималната работна заплата (МРЗ) от 1 януари 2025 г. – от 933 лв. на 1 077 лв.

Осигурителната вноска за фонд "Пенсии" на Държавното обществено осигуряване остава без промяна за 2025 и 2026 г., но се предвижда да бъде повишена с 1 процентен пункт (п.п.) от 2027 г. и с още 2 п.п. от 2028 г.

В средносрочен план разходите по КФП са в рамките на правило по Закона за публичните финанси, които не трябва да надхвърлят 40 на сто от БВП (без разходите, извършвани от сметки за средства от ЕС и по други международни програми и договори, приравнени към тях, вкл. свързаното с тях национално съфинансиране), като варират в диапазона 39,5-40,0 процента от БВП за периода 2025-2028 г.

Минималният размер на фискалния резерв към 31.12.2025 г. е предвиден да остане непроменен спрямо заложения в Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. в размер на 4,5 млрд. лв.

За периода 2025-2028 г. пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват от 1 юли на съответната година по чл. 100 от КСО или т.нар. швейцарско правило. За осъвременяване на пенсиите от 1 юли 2025 година са предвидени допълнителни средства в размер на 1,033 млрд. лв.

В проектобюджета за 2025 г. е разчетено увеличение на разходите за персонал с 5 процента за структурите, за които не са предвидени други увеличения в изпълнение на приети нормативни актове и действащи политики.

През 2025 г. е запазена политиката за увеличение на възнагражденията на педагогическия персонал в средното образование които трябва да са в размер от 125 процента от средната брутна работна заплата за 2024 г., като ефектът в разходите от тази мярка е увеличение от 499 млн. лв.

Преди това законопроекта на Държавния бюджет за 2025 година беше обсъден в две комисии: по енергетика и по икономическа политика и иновации.

✓ България ще изгуби парите от Плана за възстановяване и устойчивост

Второто плащане, което е за 653 млн. евро, не е под въпрос, а то ще ни бъде отказано със сигурност, въпреки че България е изпълнила 85% от реформите по второ плащане. Това каза на брифинг в Министерския съвет вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев по повод на изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ).

"Европейската комисия ползва такава формула - ако някоя реформа е по-важна, тя увеличава стойността, така че приход по второ плащане няма да има", каза Дончев, цитиран от БТА. Вицепремиерът обясни, че до момента България е получила

първо плащане за 2,677 млрд. лв. Той припомни, че преди седмици е анонсира в Народното събрание ситуацията около НПВУ, която, по думите му, е тревожна.

Мерките и реформите по целия план са общо 321 до девето плащане, от тях България до момента е изпълнила 115, каза още Томислав Дончев. Според него за четири години България е изпълнила незначителна част от реформите. Според изискванията на ПВУ реформите и проектите трябва да бъдат завършени до края на 2026 г. Това на практика означава, че страната ни няма да успее изобщо да завърши реформите и ще изпусне възможността за допълнителни милиарди евро инвестиции в БВП-то ни.

Така България стана първата и единствена страна в ЕС, която доброволно се отказа от над 5 млрд. евро безвъзмездни средства, договорени по Плана за възстановяване. И това бе заради забавили се реформи в енергетика, транспорт, регионално развитие, околна среда, дигитализация. Общите средства, които бяха предвидени по плана бяха 6,6 млрд. евро.

Предизвестена "нула"

Още на 7 февруари Дончев каза в отговор на депутатски въпрос, че заради частично изпълнение на изискваните реформи той очаква да получим "нула" финансиране по втория транш. Тогава той каза, му парламентът и правителството ще разполагат с половин година, за да преценят кои от реформите в плана са изпълними, с оглед на това страната да получи част от парите по второто плащане. Общо по плана са предвидени 9 плащания в рамките на механизма за възстановяване и устойчивост на ЕС.

Освен забавените реформи вицепремиерът Дончев определи като по-голям проблем разходната част по НПВУ.

"Около 11 процента са разплатени за 4 години по НПВУ, по-малко от 700 млн. евро. Крайният срок за плащанията е август 2026 година и имаме година и половина да разплатим останалите 89 процента от финансирането", каза Томислав Дончев пред депутатите в началото на месеца.

На 7 февруари вицепремиерът определи тази задача като предизвикателство. Днес, 26 февруари, каза, че "да разплатим 90% е очевидно невъзможно" до крайния срок.

Седем проекта под риск

Седем проекта няма как да бъдат реализирани по ПВУ до 31 август 2026 г., за 15 проекта степента на вероятност за реализация е изключително ниска, обяви на брифинга днес финансовият министър Теменужка Петкова. Това показва анализ, по който министерството работи от няколко седмици.

Петкова добави, че са заложили прекалено амбициозни реформи. По думите ѝ невъзможността за реализация на проектите означава, че всички тези инвестиции, които няма да могат да бъдат финансирани със средства по Плана, трябва да останат за сметка на националния бюджет. Това ще се отрази изключително негативно върху публичните финанси на страната за 2025-2026 г., защото става въпрос за "значителен размер" на тези средства, които може да останат за сметка на държавата, заяви Теменужка Петкова. Затова трябва да бъдем изключително прецизни и практични по отношение на действията, които трябва да предприемем в следващите няколко седмици, добави тя.

Петкова смята, че трябва да се прецизира всеки един проект и степента на неговото изпълнение. Там, където можем да спасим определени етапи и цели от съответната инвестиция, ще го направим, но където това е невъзможно, ще бъдем принудени да направим редукция на тези проекти, каза също министърът. По думите ѝ заедно с останалите министри работят изключително интензивно, като надеждата е в следващите две седмици да има конкретни резултати.

"Спасителна" операция

Дончев на свой ред обяви, че критерият за това кои проекти да отпаднат ще бъде само един и той е свързан с това дали проектът е започнал.

"При разговорите с Европейската комисия стана безпоощадно ясно, че това е крайният срок и точка (31 август 2026 г.). След тази дата разходите не са допустими. Ако имаме плащания по някои проекти септември или октомври 2026 г., те се покриват от бюджета.

"С колегите от Европейската комисия постигнахме съгласие, че колкото и да е трудно и тежко подобно решение, най-разумното е да започне анализ и да се вземе трудното решение кои от проектите в плана да отпаднат. Ако те не отпаднат сега, фактически ще останат да бъдат финансирани от националния бюджет, което ще генерира екстремен риск от дефицит през 2026 г.", коментира Томислав Дончев.

Ако при краен срок август 2026 г. по проекти, по които не е проведена нито една обществена поръчка, шансът да бъдат реализирани е нула. "Само възлагането отнема четири месеца, и то в добрия случай, когато няма обжалвания",

аргументира се Дончев. Той увери, че правителството ще положи максимални усилия, за да спаси колкото се може по-голяма част от финансирането.

Вицепремиерът уточни, че ще се направи опит част от проектите да бъдат спасени, като се прехвърлят към оперативните програми. То увери, че всеки, който изпълнява проект по НПВУ, ще си получи дължимите му плащания, рисковете са за незапочналите проекти.

Три от застрашените проекти

Другият вицепремиер и министър на транспорта и съобщенията Гроздан Караджов съобщи, че се оценяват конкурсните документи за закупуване 35 нови електрически влака. Времето, оставащо до края на срока за изпълнение, е 16 месеца. Той добави, че ще направи опит да спаси тази инвестиция.

Друг проект, поставен в риск, е този за ширококоловтов достъп в страната. По думите на Караджов, крайният срок за подаване на документи по проекта е 11 април, а евентуално обжалване би могло да възпрепятства поставянето на над 7000 километра оптични кабели и активни устройства за 5G покритие на мобилната мрежа.

Дойде редът на министъра на регионалното развитие и благоустройството Иван Иванов, който изтъкна, че забавянето на националната програма за саниране на жилищни сгради прави невъзможно реализирането ѝ в цялост, което е част от Плана за възстановяване и устойчивост. Според него има разбиране в правителството, тъй като програмата е една от най-чаканите от гражданите. Има готовност отпадащата част от ПВУ да бъде финансирана от държавния бюджет, заяви Иван Иванов.

Енергийните реформи - неизпълними

Министърът на енергетиката Жечо Станков каза, че реформите, заложи в ПВУ от редовното правителство, оглавявано от Кирил Петков, са неизпълними, "застрашават енергийната сигурност на страната и изцяло противоречат на националния интерес". Такива, според министъра, са:

изваждането на Електроенергийния системен оператор (ЕСО) и "Булгартрансгаз" от Българския енергиен холдинг (БЕХ). "Това ще доведе до предсрочно изискване на облигационните заеми, които в момента са в размер на 1,2 млрд. евро, както и ще намали доверието на инвеститорите към енергийния сектор". Извънредно поетият ангажимент от правителството "Петков" за 40% намаляване на емисиите във въглищните централи. "Няма такъв ангажимент в нито един регламент или директива. Изкуствено поет ангажимент."

приемане на пътна карта за климатична неутралност, "която по същество не поема допълнителен ангажимент пред Брюксел, но създава напрежение и неразбиране в обществото".

Добре е да припомним, че на 17 септември 2024 г. служебният министър на енергетиката Владимир Малинов каза пред Народното събрание, че във връзка с изискванията за "Декарбонизация на енергийния сектор" със службите на Европейската комисия е постигнато съгласие за "отпадане на етапи, свързани с налагане на пределни стойности за емисии за въглероден диоксид при производство на електрическа енергия от всяка отделна инсталация. Няма да има таван на въглеродните емисии за всяка отделна инсталация. Запазва се общият праг, а именно от 1 януари 2026 г. в размер на 10,9 млн. тона въглероден диоксид".

"Това (за 40-те процента) няма да е записано в НПВУ", увери тогава Малинов. "Постигнато е и принципно съгласие с ЕК, че пазарът и пазарните сили осигуряват ефективно изпълнение на целите за декарбонизация, предвидени в НПВУ. Основна мярка с най-съществен принос за декарбонизация на енергийния сектор е ефективната либерализация на пазара."

А във връзка с реструктурирането на БЕХ тогава Малинов каза, че "изискването за изваждането на ЕСО и на "Булгартрансгаз" от БЕХ е ключово за Европейската комисия, защото ще даде гаранции, че се премахва възможността за кроссубсидиране между държавните енергийни дружества". Известно е, че Владимир Малинов е дългогодишен директор на "Булгартрансгаз", а след като напусна министерския пост се върна начело на газовия оператор.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Банки в ЕС предупреждават за скрит кредитен риск след отдръпването от ESG

Европейската банкова федерация (ЕБФ) предупреждава, че огромният мащаб на предложеното отменяне на правилата на блока за ESG ще затрудни кредиторите да анализират кредитния риск.

Банките в Европа чакат от години клиентите им да започнат да предоставят стотици данни съгласно новите правила за отчитане на ESG. Но тъй като сега Европейският съюз изглежда е на път драстично да смекчи планираните разпоредби,

банките се опасяват, че ще останат без необходимите инструменти за провеждане на правилни анализи на кредитния риск, според EBF, сред чиито членове са BNP Paribas SA, UniCredit SpA и Deutsche Bank AG.

Предупреждението на EBF идва в момент, когато Европейската комисия се подготвя да представи дългоочакваното си цялостно предложение в сряда. Изпълнителният орган на ЕС предлага ключовите правила за ESG, включително Директивата за отчитане на корпоративната устойчивост и Директивата за надлежна проверка на корпоративната устойчивост, да бъдат намалени, така че 85% от компаниите, които първоначално се предвиждаше да попаднат в обхвата, вече няма да бъдат задължени да ги спазват, съобщи Bloomberg по-рано тази седмица.

Дениса Авермаете, старши съветник по политиките за устойчиви финанси на EBF, казва, че сега ЕС изглежда ще намали изискванията за отчитане до ниво, което ще бъде дори по-слабо, отколкото преди блокът да започне работа по настоящата рамка за ESG.

За банките по-малките изисквания за докладване на техните клиенти „ще внесат сложност и необходимост от двустранно ангажиране, тъй като банките винаги ще се нуждаят от определени ключови данни, които са необходими за доброто управление на бизнеса и риска“, каза тя в интервю.

И макар че сега компаниите в Европа може да са изправени пред намалена тежест на задължителното отчитане на ESG, предложеното отслабване на регулациите „няма да намали оперативната тежест“, тъй като банките ще трябва да поставят свои собствени изисквания, каза Авермаете.

CSRD, която се въвежда постепенно до края на десетилетието, имаше за цел да изиска от хиляди компании да използват стандартизирани образци за докладване на стотици екологични, социални и управленски показатели. Но след силния натиск за опростяване на европейската регулаторна рамка, служителите в Брюксел изглежда са готови да посегнат на някогашната ценна програма на блока за ESG.

Предложението на Комисията „може да бъде лоша новина за финансовата индустрия“, каза Ева-Мария Сегур Кабанак, водещ партньор по въпросите на устойчивото развитие в групата за финансови институции в Baker McKenzie. „Те щяха да разполагат с надеждни данни, одитирани от външен одитор, за много голям набор от техни клиенти“, каза тя. „Сега те не получават това.“

Банките, разбира се, ще продължат да изискват данни за устойчивостта, каза Кабанак. „Съществува финансов риск, свързан с липсата на трансформация, декарбонизация и т.н.“

Двете най-големи икономики в ЕС - Германия и Франция - оглавиха призива за отмяна на изискванията, като се позоваха на заплахата за европейската конкурентоспособност. САЩ също изразиха недоволство от дизайна на европейските правила за ESG, които принуждават компании извън ЕС, насочени към ЕС, да ги спазват. Миналия месец министърът на търговията на САЩ Хауърд Лутник заяви пред републикански сенатори, че е готов да използва „търговски инструменти“ като ответна мярка, ако ЕС не ограничи своята рамка за ESG.

Европа изостава

В доклад от понеделник Европейският банков орган, който е основният надзорен орган на блока за кредиторите, заяви, че понастоящем банките се затрудняват да събират информация за параметри, като например как излагането на даден клиент на екологични рискове, като например наводнения, може да повлияе на способността му да изплаща кредит. Това се случва в момент, когато Европейската централна банка предупреждава кредиторите, че е готова да им наложи глоби, ако не се справят адекватно с екологичните и социалните рискове, които се крият в портфейлите им.

EBA „следи отблизо“ дискусиите около CSRD, от която се очакваше да отстрани подобни пропуски в данните, заяви Дорота Войнар, ръководител на отдела за ESG рискове в EBA.

Войнар заяви, че EBA сега се надява, че основните данни, от които банките се нуждаят, „ще останат достъпни“ въпреки очакваното намаляване на броя им. Но част от предизвикателството за банките е, че „не е задължително да знаем кои точно точки от данни ще бъдат най-полезните“, каза тя.

Авермаете заяви, че EBF би бил готов да подкрепи намаляване на броя на информационните данни, които компаниите са длъжни да докладват. Но перспективата за драстично намаляване на броя на дружествата в обхвата остава проблематична, каза тя.

✓ ЕС готви Зелени политики и стратегия за подкрепа на бизнесите

Европейският съюз ще представи план за насочване на бизнеса към амбициозните си цели в областта на климата, като същевременно ще подобри конкурентоспособността на блока в условията на нарастващо съперничество от страна на САЩ и Китай.

Европейската комисия ще остави непроменени ключовите цели за намаляване на емисиите, включително нулеви нетни емисии до 2050 г. Изпълнителният орган на блока обаче ще препоръча да се стимулира „устойчивото и издръжливо“ производство, като се предложи подкрепа за отраслите, които са изправени пред трайно високи енергийни разходи и инвестиционни пречки.

През идните седмици Комисията също така ще уточни предложенията за междинна цел за намаляване на емисиите на парникови газове с 90% до 2040 г., след като тази цел беше предложена миналата година. Визията, която ще бъде очертана в сряда, показва как ЕС ще се стреми да постигне тази цел: чрез ускоряване на електрификацията на енергийната система и използване на съществуващи парични фондове, както и на нови финансови ангажименти от Европейската инвестиционна банка.

Изпълнителната власт и националните правителства на блока са подложени на натиск от страна на компаниите да осигурят по-евтина енергия и да намалят регулаторната тежест. Отказът на президента Доналд Тръмп от целите на САЩ в областта на климата и рискът от търговска война, предизвикана от митата, засилиха на призивите за действия от страна на ЕС.

„На фона на геополитическия шок, отприщен от президента Тръмп, Европейската комисия потвърди ангажимента си за действия в областта на климата“, заяви Симоне Талиапиетра, старши изследовател в мозъчния тръст Bruegel. „Това е добра новина за Европа, тъй като декарбонизацията представлява единственият структурен начин за намаляване на енергийните ѝ разходи и за повишаване на енергийната ѝ сигурност в условията на все по-нестабилна международна контекст.“

В предложенията за стратегия в сряда ще бъдат набелязани мерки за следващите няколко месеца и години, включително по-гъвкава рамка за държавните помощи през второто тримесечие на тази година, нов закон за по-бързо издаване на разрешителни за възобновяеми енергийни източници през четвъртото тримесечие и пакет за европейските мрежи през първите три месеца на 2026 г.

Европа изостава

Изпълнителната власт на ЕС е готова да обяви актуализация на правилата си за нисковъглеродния водород, за да осигури на производителите по-голяма регулаторна сигурност. Той също така ще предложи актуализиране на регламент за привличане на частно финансиране за ключови приоритети, като модернизиране на промишлените процеси и внедряване на чисти технологии. В рамките на нейния бюджет ще бъдат заложили гаранции за подобряване на бизнес обосновката на чистите производства.

В съпътстващ план за осигуряване на достъпна енергия Комисията иска да очертае мерки за намаляване на сметките за електроенергия за домакинствата и предприятията в краткосрочен план, като същевременно ускори структурните реформи, които ще помогнат за облекчаване на тежестта в дългосрочен план.

Достъпна енергия

Инструментите включват ускорено въвеждане на споразумения за закупуване на електроенергия и договори за разликата, за да се направи производството на чиста енергия по-привлекателно за промишлеността и да се намали зависимостта на цените на енергията от изкопаемите горива.

Председателят на Комисията Урсула фон дер Лайен ще се срещне с лидери от индустрията в сряда в Антверпен, където преди година те подписаха знакова декларация, призоваваща ЕС да намали разходите за енергия и регулаторната тежест на екологичните правила.

Фон дер Лайен превърна конкурентоспособността на европейската индустрия в основен политически приоритет по време на втория си мандат начело на Комисията. Докато ЕС продължава да преследва амбициозните си цели за намаляване на емисиите, високите цени на енергията и китайските субсидии пораждат опасения за бъдещето на производителите.

Но една година след подписването на Декларацията от Антверпен ЕС не е предприел необходимите действия, за да спре упадъка на своята индустрия, смята Джим Ратклиф, главен изпълнителен директор на Ineos Group. Химическата промишленост в Европа, чийто оборот възлиза на 1 трилион евро, е изправена пред изчезване, заяви той в отворено писмо. „Всички наши големи конкуренти планират оттегляне от Европа, тъй като правителството не е предприело никакви действия“, казва Ратклиф. „Последицата от тази политика е, че Европа ще внася всички свои суровини от САЩ и Китай, които ще извлекат огромни ползи.“

Капитал

✓ Пазарът на складове и халета в България очаква ефектите от Шенген

Най-печелившият сектор на българската икономика от влизането на страната в Шенген се очаква да е транспортният. Според прогнози на Института за икономически изследвания към БАН преките ползи за сухопътния транспорт ще са около 845 млн. лв. годишно. Допълнителни почти половин милиард ще дойдат от ползите от ускоряването на веригите на доставки и стокооборота, пропускани досега заради чакането по граничните пунктове. Индиректно печеливши от влизането на страната в Шенген в началото на 2025 г. би трябвало да е и цялата българска икономика - по-малкото загуби при транспорт означават и по-ниска себестойност на стоките. Като следствие от всичко това се очаква и разцвет на пазара на индустриални имоти в страната - логистични, складови и производствени. В експертни среди членството в Шенген се разглежда като стратегическа възможност той да бъде развит. По темата "Капитал" се допита до Георги Киров, партньор и директор "Инвестиционни консултантски услуги" в Colliers International, Владимир Гюрджиев, управител на BPD и директор индустриални и логистични площи в Lion's Head, Жоро Ангелов, мениджър индустриални и логистични площи в C&W Forton, и Симеон Митев, собственик и мениджър на платформата "БГСклад".

Повече търсене, повече площи Два месеца след пълноправното членство видими ефекти в сферата на недвижимите имоти все още няма. Рано е, защото те ще са вторични, а компаниите от транспорта, логистиката и дистрибуцията все още планират бъдещите си операции с оглед премахването на граничните проверки и новите облекчени процедури при движение на стоки и товари, казват експертите. Според някои от тях повече яснота за очертаващите се тенденции ще има към средата на 2025 г. В средносрочен план очакванията са преобладаващо оптимистични - че с премахването на ограниченията България ще стане равностоен конкурент на съседните държави. И че ще има увеличено търсене, повишена активност на инвеститорите, икономически растеж и откриване на работни места. "Това означава търсене на нови площи, особено в стратегически локации като София, Пловдив, Варна и Бургас. Членството в Шенген ще затвърди доверието на инвеститорите в страната, което ще стимулира изграждането на нови логистични паркове и модернизация на съществуващите", според Симеон Митев от "БГСклад". Стимул ще получи строителството на нови индустриални и логистични проекти за собствено ползване и отдаване под наем. Предимство ще имат местоположенията в близост до транспортни коридори и областни градове, както и районите с потенциал за развитие на работната сила и пазара на труда, казва Жоро Ангелов от C&W Forton. Плюс за българските износители Най-вероятен е положителният ефект върху компаниите производители, установени в страната. "Шенген има много практично изражение - когато става дума за търговия и цени на хранителните продукти, те пряко зависят от това дали тировете могат да преминават свободно, като всяко забавяне води до оскъпяване", казва Жоро Ангелов. Затова според него намаленото време за транспорт и осигуряването на по-бързи и рентабилни маршрути към Западна Европа ще повишат ефективността на веригите за доставки на тези компании. Затова и влизането на България в Шенген има потенциала да стимулира износа на промишлени, хранителни и бързооборотни стоки, произведени в страната. "Като основен положителен ефект очаквам това да помогне на българските компании да увеличат производителността си и да имат по-къси и бързи вериги на доставки", обяснява и Владимир Гюрджиев. Всичко това означава повишено търсене и по-мощно строителство на обекти за собствено ползване или отдаване под наем.

Дестинация за производители? Очакванията на Жоро Ангелов са България да стане по-привлекателна като производствена дестинация заради съкращаване на времето за изпълнение на поръчки и укрепването на конкурентните ѝ предимства спрямо други държави. Той смята, че потенциалът на страната за nearshoring нараства - основно за производства, свързани

с изработка на компоненти и части, за които времето за доставка е от критично значение. Владимир Гюрджиев е по-скептичен. "Принципно би трябвало да има положителен ефект за страната, но не мисля, че само липсата на опашки по границите е достатъчен фактор, за да промени решенията на компаниите къде да произвеждат", казва той. И напомня, че в много отношения отвън България не изглежда особено добре. Доскоро нямаше правителство, липсва инфраструктура, не достига работна ръка. "Едва ли по-добрата свързаност е достатъчен фактор, за да компенсира всичко това", допълва Гюрджиев. Принципно със стагнирането на икономиката в Европа и най-вече в Германия има опити да се намалят разходите за производство чрез изместването му. Но той очаква от това да спечелят в по-голяма степен държавите, които са в по-непосредствена близост до германския и австрийския пазар - Западна Полша и Южна Чехия например са само на няколко часа път. Най-смелите очаквания са, че влизането в Шенген може да стимулира компании извън ЕС - например турски или китайски, да открият производства в България, за да имат по-директен достъп до пазара в шенгенското пространство.

"Не вярвам да има сериозен наплив", казва Владимир Гюрджиев. "Очаквахме го, когато инфлацията в Турция достигна 300-400%, но и това не се случи. Турция отдавна има митнически спогодби с ЕС. И ако инфлацията не беше достатъчен стимул, за да накара турските компании да започнат да изместват производството си у нас, едва ли отпадането на опашките по границите ще окаже по-голямо влияние", обяснява той. Вижда основната пречка в това, че в България няма достатъчно работна ръка, която да обслужва големи производства. Що се отнася до китайските инвестиции, други експерти коментират, че те намират по-добър прием в Унгария, а и в Сърбия. Повече внос Влизането в Шенген може да доведе до увеличаване на вноса на потребителски стоки. "Международните онлайн търговци ще имат възможност да доставят по-бързо до крайните потребители в страната. Логистичните оператори ще подобрят ефективността на веригите за доставки от централни логистични центрове в Европа. Това ще увеличи търсенето на куриерски услуги, а след това постепенно може да се очакват и промени в търсенето на куриерски и логистични площи. По-бързото движение на стоки, улеснено от интеграцията в Шенген, може да насърчи компании за електронна търговия да разширят присъствието си както в Централна и Източна Европа, така и в България", смята Жоро Ангелов. Но дали и повече складове в България Очакванията не са съвсем еднозначни. "Липсата на транспортни тапи ще ускори веригите на доставки и т.нар. Same Day Deliveries. Това ще увеличи обема от услуги и ще доведе до наемането на повече складове, които да обслужват региона", добавя и Владимир Гюрджиев от BPD и Lion's Head. Георги Киров от Colliers International коментира, че теоретично влизането на България в Шенген може да повлияе както положително, така и отрицателно на пазара на складови и логистични площи. "Отпадането на митнически контрол (с Гърция и Румъния) ще повиши скоростта на преминаване на стоки. Това ще направи паневропейските коридори IV и VIII по-ефективни и по-търсени, което ще засили интереса към региона и респективно търсенето на складови площи в бъдеще. "В същото време по-бързото преминаване на стоки през България прави по-ефективни традиционно по-евтини пазари за складиране, какъвто е Румъния. И за момента има конкуренция между държавите, защото складирането работи на принцип на "радиус на покриване", като от много време в Румъния се складира немалко стока, която е предназначена за българския пазар", отбелязва той. Като цяло от Colliers очакват положителен ефект от Шенген. "Пазар с малки обеми на строителство на складове, какъвто е българският, има единични цени за компонентни на сгради, които са по-скъпи. Покачането на обемите може да даде шанс на българския пазар да постигне по-добра себестойност на строеж и складиране", казва Киров. Добавя също, че цената на складиране зависи и от местна регулация за пожаробезопасност и земетръс (която варира в различните страни) и прави някъде сградите по-евтини, а другаде по-скъпи. Жоро Ангелов добавя, че важен фактор е и развитието на инфраструктурата в съседна Румъния. "Все още най-краткият магистрален път от България към Централна и Западна Европа минава през Сърбия, но там превозвачите трябва да минат през две митници по пътя си. Развитието на магистралните трасета в посока запад - изток в Румъния ще им спести това, дори да става въпрос за по-дълги разстояния", обяснява той. Засилен интерес у инвеститорите Виждаме забележима промяна в настроението на инвеститорите, като в бизнеса с недвижими имоти може да се очаква индиректно и последователно отражение в бъдеще време, казва Жоро Ангелов. Симеон Митев отбелязва, че интересът на международните инвеститори към България нараства, което може да се разглежда като индиректен сигнал за очакваните позитивни ефекти. "Ако до средата на 2024 г. пазарът беше вял, през втората половина на годината нещата се промениха", казва той. В края й в "БГСклад" успяват да реализират няколко сделки, които според Митев са пряко свързани с очакванията за влизането на България в Шенген и демонстрират възможностите и потенциала на индустриалния сектор в страната. Съвместно с "Болкан ПМ" приключват покупка на 80 дка в западните райони на София за целите на ново съоръжение за преработка на изгорели масла в биогориво. В партньорство с "Риджънтс пропърти адвайзърс" финализират сделка в западната част на София за отдаване

под наем на 12 хил. кв.м складови площи. Освен това от началото на 2025 г. имат мандат да работят с голям китайски инвеститор, който проучва възможностите за пренасяне на производството си в България. Този клиент търси над 700 дка земя с добре развити мощности за ток, електроенергия и транспортни комуникации.

Cross.bg

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

- Тема: Пред провал ли е националната програма за саниране след загубата на пари по Плана за възстановяване и устойчивост?; Гост - Министърът на регионалното развитие и благоустройството Иван Иванов.
- Тема: Ще обеднеем ли с приемането на еврото?; Гост - Левон Хампарцумян за рисковете, ползите и реалните ефекти.
- Тема: Задава ли се втора грипна вълна? Прогнозите и съветите на проф.Ива Христова

БТВ, "Тази сутрин"

- Тема: Еврото, бюджета, напрежение в съвета за управление - какви са рискове пред управляващите; Гости - Миглена Плугчиева, Мехмед Дикме
- Тема: Какви са рискове ако въведем еврото?

Нова телевизия, „Здравей България“

- Тема: Ще загуби ли България над 650 млн. евро по Плана за възстановяване и устойчивост и какви реформи са необходими?; Разговор с вицепремиера Гроздан Караджов.
- Тема: И още кой е отговорен, ако Брюксел откаже парите и какво предлагат от опозицията? Разговор с Божидар Божанов от „Продължаваме Промяната - Демократична България“.
- Тема: Удари, ритници и унижение - как се е стигнало до насилието между ученички от Пазарджик и какво предприемат институциите?

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.